

Provinciale Meet-up Stad en Land

Waarde maken doe je zo!

Hoe verbinden we de amateurkunst in de centrale stad met die in de kleine kernen?

Cultuur Platform Woerden i.s.m. ZIMIHC

Kunstencentrum Het Klooster Woerden

22 september 2023 • 14.30 - 17 uur

Voor je ligt het verslag van de allereerste provinciale meet-up georganiseerd door het Cultuur Platform Woerden in samenwerking met ZIMIHC Connect. Tijdens de bijeenkomsten ontmoeten amateurkunstenaars, cultuurondersteuners, beleidsmakers, bestuurders en fondsen elkaar om belangrijke thema's uit het amateurkunstveld uit te diepen. Deze meet-up werd (financieel) mogelijk gemaakt door het Fonds voor Cultuurparticipatie, de Provincie Utrecht, Gemeente Utrecht en Gemeente Woerden.

De meerwaarde van Cultuur Platform Woerden

Welkom door wethouder Jelmer Vierstra

De Woerdense wethouder voor cultuur Jelmer Vierstra is blij met het gezamenlijke initiatief van het Cultuur Platform Woerden (CPW) en ZIMIHC. De rol van het CPW is de laatste jaren gegroeid en de meerwaarde van het platform voor het (amateur)veld wordt steeds duidelijker. Zo is de gemeente heel tevreden over de wijze waarop het CPW het makersklimaat in Woerden stimuleert, waartoe de gemeente de opdracht gaf. Zo bracht het CPW de behoefte aan plekken voor exposities, optredens, repetities en opslag in kaart evenals het aanbod aan vastgoed en voor het efficiënter benutten van ruimte. Hij hoopt dat partijen elkaar op provinciaal niveau goed weten te vinden, van elkaar leren en dat deze meet-up leidt tot nog meer uitwisseling. Dit komt het amateurveld zeker ten goede.

MEETUP

STAD & LAND
22 SEPTEMBER 2023 - WOERDEN

STIP

- één ecosysteem met korte lijnen
- gemeenschap creëren
- meerjarig perspectief
- financiële zekerheid
- lokaal talent tot bloei, ook in de dorpen
- cultuurbeoefening erkend als bron van welzijn

wat willen we bereiken?

LOEREN TUTTI

LAND
STAD

ZOEK ELKAAR OP

JONG & OUD

WE NODIGEN IEDEREEN UIT...

MET BROODJES ERBIJ

WAT HOUDT ONS TEGEN?

- verschillende perspectieven en belevingswerelden
- we werken op onze eigen eilandjes
- we kennen en spreken elkaar niet of weinig
- overheid en beleid voelen op afstand
- beschikbaarheid van kennis van cultuursector
- onzekere financiën en tijdgebrek
- vernieuwing is moeilijk

PROGRAMMEER HOOFDACT SAMEN MET LOKALE PARELTJES

droom-deurtjes

ELKAAR INSCHAKELEN

HOE

CULTUUR PLATFORM

VERBINDEN?

"SOMS IS HET HET NODIG OM IETS LOS TE LATEN"

DE PROFESSIONEEL AANJAGER

WAT HEB JIJ NODIG?

LANGE PERSPECTIEF

SLIM SAMENWERKEN

ROUTE naar de stip

- zet professionele aanjagers in (makelaars)
- haal kennis op in kleine kernen en zet ze in het zonnetje
- nodig iedereen uit mee te denken: persoonlijk, gericht en via-via
- heb een goed verhaal richting overheid
- streef naar lange termijn perspectieven
- creëer laagdrempelige vormen van financiering
- maak ruimte voor experiment

Showcase 1

'Tutti' De sleutel tot verbinding

Introductie door Esther Didden,
directeur Cultuur Platform Woerden

Vorig jaar werkte het Cultuur Platform Woerden (CPW) voor het eerst intensief samen met muziekverenigingen in de kleinere kernen van gemeente Woerden. Dit leidde tot de korte documentaire Tutti, over veerkracht, saamhorigheid, muziek en de veelzijdigheid van het verenigingsleven. Marit Snepvangers (Hogeschool voor de Kunsten Utrecht) bracht het wel en wee in beeld van de fanfares Kunst na Arbeid (uit Zegveld), Nieuw Leven Kamerik en Harmonie De Vriendschap (uit Woerden). De muziekverenigingen voelden zich daardoor oprecht gehoord en gezien.

Hieruit blijkt dat cultuurplatforms een sterke rol (kunnen) spelen in het verbinden van stad en land. Het CPW is blij met deze meet-up in samenwerking met ZIMIHC voor reflectie op het versterken van deze rol. Esther hoopt dat deze bijeenkomst leidt tot een traditie van uitwisseling op belangrijke thema's om zo maatschappelijk en politiek sterker te komen staan.

Het CPW behartigt de belangen van amateurkunstgroepen en individuele professionele makers en ondersteunt hen. Met deze groep in het achterhoofd levert het CPW input voor gemeentelijke beleidsplannen. Het CPW constateert tegelijkertijd dat iedereen op een eigen eilandje werkt en dat collega-verenigingen elkaar zelden tot nooit ontmoeten. Hoe draagt een cultuurplatform als het CPW op een goede manier bij aan het doorbreken van dat patroon, zeker als het gaat om de afstand tussen amateurkunst in stad en land? Door afstemming met andere platforms, beleidsmakers, bestuurders en ondersteuners gaan we op weg naar integrale samenwerking op de langere termijn, om maatschappelijk en politiek sterker te staan.

Als eerste 'showcase' volgt de vertoning van de documentaire Tutti en de Making of Tutti, onder muzikale begeleiding van fanfares Kunst na Arbeid en Nieuw Leven Kamerik.

Showcase 2

Loeren Festival

De aantrekkingskracht van 't Goy

Bea Nederhoff, cultuurmakelaar en hoofd events en educatie, Theater aan de Slinger in Houten

Loeren is een cultuurfestival georganiseerd door Theater Aan de Slinger in Houten. Het vindt plaats in 't Goy, één van de kernen van gemeente Houten. Bea is hiervan de projectleider. Loeren is een combinatie van avontuurlijke educatie, activiteiten en van muziek en theater door bekende en lokale artiesten. Klein begonnen in 2014, trok het festival in 2022 zo'n 2000 bezoekers, waarvan 500 kinderen, met 150 verschillende artiesten en kunstenaars. Er waren 60 vrijwilligers en 100 crewleden betrokken bij het festival.

Wat maakt Loeren tot een succes? Het is op basis van persoonlijke contacten georganiseerd met het 'hele' dorp, in de kersenboomgaard van boer Vernooij. De programmering is breed, laagdrempelig en verrassend. Projecten kunnen makkelijk aanhaken en er is ruimte voor experiment. Na jarenlange lobby is er nu structurele subsidie voor het festival.

Festival Loeren verbindt stad en land doordat het bewust is georganiseerd in één van de kernen, waardoor 'de stad' naar 'het land' getrokken wordt en de kracht van 't Goy zichtbaar wordt.

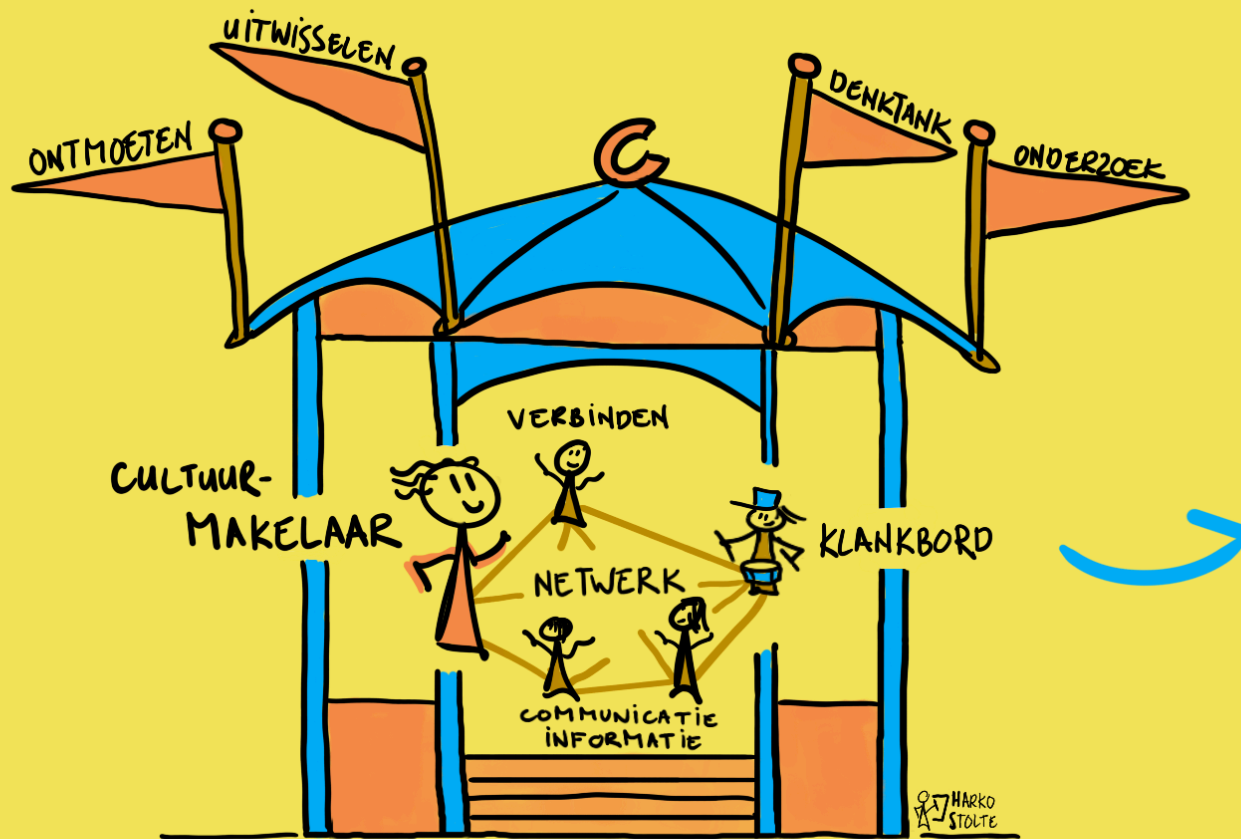
Werktafels

Amateurkunst en cultuur in de kleine kernen voelen zich vaak over het hoofd gezien. Het is tijd om daar verandering in te brengen! Na de showcases verkennen de deelnemers daarom in twee werkgroepen hoe de amateurkunst in de centrale steden/dorpen (beter) te verbinden is met de amateurkunst in de kernen. Waar willen we eigenlijk naartoe? Wat staat deze verbinding in de weg? Wat is ervoor nodig? Hoe komen we er?

Stip op de horizon

Uit de showcases komt de verbindende kracht van cultuurplatforms en de waarde van professionele 'aanjagers' duidelijk naar voren, evenals de sterk verbindende rol van amateurkunstgroepen in dorpen. Het zou het lokale culturele veld enorm versterken als elke gemeente een cultuurplatform heeft met voldoende professionele aanjagers die verbindend en ondersteunend werken met een langetermijnperspectief. Als wordt samengewerkt met andere domeinen als sociaal domein, zorg, sport en onderwijs, leidt dit tot coalities en nieuwe vormen van community over grenzen heen.

CULTUUR-PLATFORM

CULTUUR-MAKERS

- VERENIGINGEN
- STICHTINGEN
- INSTELLINGEN
- AMATEURS
- PROFESSIONALS

- AMATEURKUNST-ONDERSTEUNERS
- BETROKKEN ONDERNEMERS

OVERHEID

Welke drempels houden die verbinding tegen en wat is nodig om ze te overwinnen?

Afstand tussen kernen, overheid en ondersteuners overbruggen

Drempel:

In de kleine kernen bestaat het gevoel dat de overheid en 'de stad' ver weg staan. De stad heeft veelal genoeg aan zichzelf. Er is gebrek aan kennis bij cultuurplatforms, gemeenten en beleidsmakers over de amateurkunstactiviteiten in de kernen. Er zijn veel blinde vlekken.

Wat helpt:

- Vorm een cultuurplatform en organiseer activiteiten waar partijen samenkomen.
- Professionele aanjagers als vaste aanspreekpunten vanuit cultuurorganisaties, gemeente en provincie, laagdrempelig en met korte communicatielijnen.
- Organiseer evenementen in de kernen, bijvoorbeeld cultuurcafés, goed bezochte evenementen waar groepen zich kunnen presenteren en er ruim tijd is om te netwerken.
- Maak contacten persoonlijk en programmeer slim zoals Loeren in 't Goy: ga de boer op om locaties te vinden, zet grote namen naast nieuw talent en betrek scholen.
- Haal kennis op in de kernen door verenigingen te vragen naar hun wensen en behoeften.
- Laat zien wie je bent!

Eilandjes: kom uit je bubbel

Drempel:

We zitten vaak in een eigen bubbel. Dat geldt voor zowel de geografische afstand als in de verschillende culturen en tradities van verenigingen en gemeenschappen. 'Eilandgedrag' en 'samenwerken omdat het moet' zorgen voor versnippering, gebrek aan zichtbaarheid en vindbaarheid van het ondersteuningsnetwerk (onbekend maakt onbemind). Dit leidt ook tot onduidelijkheid over rolverdelingen en een gebrek aan eigenaarschap.

Wat helpt:

- Vorm nieuwe coalities tussen verschillende cultuuruitingen en domeinen en samenwerken in projecten, waardoor kruisbestuiving plaatsvindt en men elkaar leert kennen.
- Kijk naar wat mensen willen en blijf niet doen wat je altijd al deed.
- Geef ruimte voor experimenten.

Financiële zekerheid op lange(ere) termijn

Drempel:

verbinders, zoals cultuurplatforms en cultuurmakelaars – hebben te maken met een gebrek aan financiële zekerheid op lange(ere) termijn, wat een lange(re) termijnplanning bemoeilijkt.

Wat helpt:

- Streef naar wettelijke verankering van cultuur, anders is het vaak het kind van de rekening.
- Bundel krachten van (gelijksoortige) verenigingen – bijvoorbeeld in een cultuurplatform - met een duidelijk verhaal richting politiek. Dat verhaal maakt duidelijk wat het belang en de waarde is van cultuurparticipatie voor inwoners en aan welke doelen het bijdraagt die de overheid ook nastreeft. Ga dus op zoek naar een gemeenschappelijk perspectief.

De werelden van vrijwilligers en professionals

Drempel:

Er wordt gewerkt met veel vrijwilligers die vaak een beperkte tijdsinzet hebben.

Ook strookt de beschikbaarheid van professionals niet altijd met die van vrijwilligers. De professionele ondersteuningscapaciteit is vaak beperkt, financieel en qua menskracht.

Wat helpt:

- Ga in gesprek met gemeenten over inzet van professionele aanjagers met voldoende flexibele uren waarmee ze vrijwilligers kunnen ondersteunen en ontlasten.
- Koppel bedrijven aan verenigingen, die hun kennis en kunde inzetten om vrijwillige verenigingen te helpen, bijvoorbeeld om de jaarrekening op te stellen.

Regelgeving ontregelen

Drempel: De complexiteit en veelheid van regelgeving waaraan moet worden voldaan bij het organiseren van events die amateurkunst uit verschillende kernen samenbrengen. Een voorbeeld zijn langdurige vergunningstrajecten waarbij de aanvraag meermaals wordt teruggestuurd richting aanvrager zonder dat aangegeven wordt wat er niet goed is.

Wat helpt:

- Zoek/benoem een deskundige vanuit de cultuurorganisatie die korte lijntjes heeft met een contactpersoon vanuit de vergunningverlener die actief meedenkt.

Subsidieaanvragen eenvoudiger

Drempel:

Vereisten en verwachtingen van fondsen en subsidiegevers zijn vaak zo complex dat het vrijwilligers in verenigingen afschrikt om een aanvraag in te dienen, waardoor ze nieuwe en verbindende initiatieven niet oppakken.

Wat helpt:

Het CPW gaf twee voorbeelden uit eigen praktijk.

- In coronatijd introduceerde CPW het Lichtpuntje, een tijdelijke subsidie van maximaal € 1.000, eenvoudig aan te vragen met een korte motivatie van max. 250 woorden. Bestemd voor Woerdense cultuurmakers die geraakt waren door de gevolgen van de maatregelen rondom het coronavirus, maar óók voor het uitvoeren van goede ideeën.
- Daarnaast introduceerde het CPW de Cultuurprikkel, een subsidie van maximaal € 750,- voor concrete culturele activiteiten voor cultuurmakers die gevestigd zijn in de gemeente Woerden. Aanvragen kan door in maximaal een half A4 aan te geven om welke activiteit het gaat, wanneer, voor wie en welk bedrag.

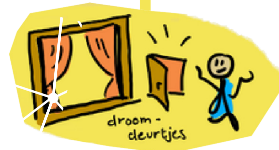

Lessen voor een volgende meet-up

Het perspectief van makers en amateurkunstgroepen werd gemist tijdens deze meet-up, omdat zij nauwelijks aanwezig waren. Hoe doen we het een volgende keer beter?

- Formuleer het thema en het doel van de meet-up minder abstract en vanuit het perspectief en de behoefte van het amateurkunstveld. De vraag voor deze keer kwam vanuit beleids- en ondersteuningsperspectief: dit spreekt amateurkunstgroepen minder aan. Werk samen met cultuurmakelaars om de relevante thema's bij lokale cultuurbeoefenaars op te halen.
- Maak aan culturele verbinders beter duidelijk wat het doel van de meet-up is, voor wie de uitnodiging bedoeld is en wat amateurkunstenaars er kunnen halen en brengen. Vraag ze expliciet om amateurkunstenaars uit te nodigen.
- Organiseer de meet-up op een tijdstip dat vrijwilligers (buiten werktijd) kunnen komen.

Loskomen van oude gewoontes en komen tot een nieuwe aanpak kost tijd. Men treedt niet makkelijk buiten de gebaande paden (zo doen we het altijd). Kijk desondanks steeds naar vernieuwing van structurele activiteiten en onderzoek de behoeften van verschillende doelgroepen. Anders blijf je altijd hetzelfde doen voor dezelfde doelgroep.

Lijst van deelnemers

- Angelique van Lierop (Cultuurconsulent, Gemeente IJsselstein)
- Bea Nederhoff (Cultuurmakelaar, Houten)
- Blue van Woudenberg (stagiair Theater a/d Slinger, Houten)
- Casper Broekaart (Coördinator ZIMIHC Connect, Utrecht)
- Chantal Stuart (Beleidsadviseur Cultuur, Woerden)
- Colinda Bongers (Cultuurcoach Bibliotheek Zout, Wijk bij Duurstede)
- Daan van Veen (Stagiair Theater aan de Slinger, Houten)
- Elke Huiskens (Beleidsadviseur Cultuur, Provincie Utrecht)
- Ellen van Genuchten (Ondersteuner Platform Amateurkunst033, Amersfoort)
- Esther Didden (Directeur Cultuur Platform Woerden)
- Ferdi Schukking (Voorzitter Cultuur Platform Woerden)
- Froukelien IJntema (Coördinator Herstelprogramma Amateurkunst Provincie Utrecht, ZIMIHC)
- Hendrie van Assem (Gemeenteraadslid Inwonersbelangen Woerden)
- Jorunn Labordus (Stadsprogrammeur Theater De Kom, Nieuwegein)
- Judith Oussoren (Hoofd Innovatie & Externe Financiering, Het Klooster Woerden)
- Julia Terlunen (Beleidsambtenaar Gemeente Houten)
- Mariëtte van Slagmaat (Bestuurslid Cultuur Platform Woerden, galeriehouder)
- Rianne Brouwers (Projectleider Fonds in de Regio, Fonds voor Cultuurparticipatie)
- Rose-Anne de Haan (Bestuurslid PR, Quiltersgilde)

Colofon

Organisatie

Cultuur Platform Woerden (Esther Didden en Dave Damen)
i.s.m. ZIMIHC (Froukelien IJntema en Casper Broekaart)

Sprekers

Jelmer Vierstra, Esther Didden en Bea Nederhoff

Werktafels

Casper Broekaart en Froukelien IJntema

Procestekenaar

Harko Stolte

Fotograaf

Peter Paul Oostveen

Verslag

Liane Verheul en Linda Koers

Redactie/layout

Froukelien IJntema

